

Säker och kostnadseffektiv it-drift – förslag till varaktiga former för samordnad statlig it-drift, (SOU 2021:97)

Tullverket har granskat It-driftsutredningens slutbetänkande Säker och kostnadseffektiv it-drift – förslag till varaktiga former för samordnad statlig it-drift. Mot bakgrund av myndighetens uppdrag och hur förslaget kan komma att påverka myndighetens verksamhet lämnas följande synpunkter.

Tullverkets ställningstagande

Tullverket ställer sig överlag positivt till de övergripande syftena med en samordnad it-drift och ser fram emot att följa arbetet när de övergripande intentionerna med förslagen tydliggörs, bl.a. när ett första utbud av tjänster från de tilltänkta leverantörsmyndigheterna presenteras. Det finns dock svårigheter att i nuläget göra en mer säker bedömning av förslagets praktiska relevans för Tullverket som potentiell anslutande myndighet. Det beror t.ex. på att det endast finns en översiktlig beskrivning av vilka tjänster som ett statligt tjänsteutbud kan komma att innehålla och hur den samordnade it-driften i övrigt ska fungera, samt att de berörda myndigheterna har stor frihet att själva utveckla former och rutiner för samarbetet.

Tullverket konstaterar att flera frågor av komplicerad juridisk karaktär har överlämnats till leverantörsmyndigheter och anslutande myndigheter att bedöma. Det gäller till exempel upphandlingsrättsliga och konkurrensrättsliga frågor. Avsaknaden av tydlig vägledning riskerar att göra processen tungrodd trots de goda ansatserna. Tullverket ser ett behov av ökad tydlighet och ledning i dessa frågor.

Tullverket skulle också välkomna fortsatt analys och utredning på följande områden.

Teknisk lagring och teknisk bearbetning (avsnitt 10.4.5)

Tullverket ifrågasätter bedömningen om att det inte finns skäl att införa en regel som begränsar den föreslagna förordningens tillämpningsområde till att avse endast teknisk lagring eller teknisk bearbetning för annans räkning. Samtidigt som denna bedömning görs konstaterar utredningen att en samordning som innebär informationshantering som går utöver endast teknisk bearbetning eller teknisk lagring för annans räkning inte skulle kunna ske med stöd av den förordning som utredningen föreslår (s. 287). Ett tydliggörande i förordningen om att denna avgränsning gjorts skulle förtydliga för samtliga inblandade myndigheter. Tullverket anser mot denna bakgrund att det bör införas en bestämmelse i förordningen om det begränsade tillämpningsområdet.

Hantering av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter i det samordnade statliga tjänsteutbudet (avsnitt 10.6.7)

I betänkandet görs också bedömningen att säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter inte ska hanteras inom det samordnade statliga tjänsteutbudet, men att det inte bör införas någon särskild reglering om säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter i förordningen (s. 299). På samma sätt som i stycket ovan bedömer Tullverket att det skulle förtydliga för de inblandade myndigheterna om denna avgränsning framgick av den föreslagna förordningen. Detta bl.a. mot bakgrund av att Försvarsmakten enligt utredningen bedömer att säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter skulle kunna hanteras i tjänsteutbudet om gällande krav i säkerhetsskyddslagstiftningen följs (s. 299).

Den samordnande myndigheten (avsnitt 11.3.1)

Enligt förslagen ska den modell för prioritering mellan myndigheter som ska tas fram ta hänsyn till riskerna med sektorsindeldad anslutning av myndigheter. Vidare anges att myndigheter som ingår i samma sektor inte bör vara anslutna till tjänster hos samma leverantörsmyndighet (s. 322). Det framgår inte uttryckligen vad utredningen avser med myndigheter inom samma sektor. Tullverket har ett uppdrag som omfattar både fiskal verksamhet och brottsbekämpning och skulle därför troligen kunna anses tillhöra flera sektorer. Det är oklart vilka konsekvenser detta får för Tullverkets möjlighet att ansluta sig till det samordnade statliga tjänsteutbudet. Tullverket bedömer att det finns behov av ökad tydlighet kring vilken sektorsindelning man ska utgå från i bedömningen.

Övriga synpunkter

För att kundmyndigheter ska kunna bedöma om det är möjligt att använda sig av tjänster inom det samordnade statliga tjänsteutbudet är det viktigt att det går att göra en bedömning av om säkerhetsnivån är tillräcklig. Det bör analyseras om det finns tillräckliga förutsättningar, t.ex. ur ett sekretessrättsligt perspektiv, för leverantörsmyndigheterna att ha en transparent dialog med potentiella kundmyndigheter om denna fråga. Detta särskilt mot bakgrund av erfarenheterna från Försäkringskassans uppdrag (s. 162).

Ärendets handläggning

I detta ärende har generaltulldirektören Charlotte Svensson beslutat. Föredragande har varit verksjuristerna Chatarina Nilsson och Ellen Regebro. I den slutliga handläggningen har även överdirektören Fredrik Holmberg och rättschefen Karin Erlingsson deltagit.

TULLVERKET

Charlotte Svensson

Kopia till:

Finansdepartementet, S3

Tullverket

Verksledningsstaben

Kommunikationsavdelningen